

ПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ СИСТЕМ ТА ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

DOI 10.31558/2519-2949.2018.3.19

УДК 378.035:327(560:73):323.1(560)

Наджат Серушт, Національний університет «Одеська юридична академія»

РОЗВИТОК КУРДСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ В СИРІЇ

У статті проаналізовано вплив збройного конфлікту в Сирії на розвиток курдської національної свідомості. Особлива увага приділяється визначенню передумов та викликів, з якими зіткнулися сирійські курди у процесі оформлення власної автономії. Так автором підкреслено, що початок збройного конфлікту в Сирії, з одного боку, хоч і дестабілізував ситуацію в регіоні, а з іншого, відкрив вікно можливостей для сирійських курдів, які зазнавали інституціоналізованої дискримінації до 2011 року. Дослідження подій в Сирії в контексті збройного конфлікту свідчить про придбання сирійськими курдами статусу одного з ведучих гравців в боротьбі проти будь-якої сили, що може загрожувати існуванню їхньої автономії на півночі країни – Демократичної федерації Північної Сирії, побудованої на принципах соціального контракту. Контент-аналіз тимчасової (Хартії соціального контракту) та постійної Конституції («Соціальний контракт Демократичної федерації Північної Сирії») Роджави дає підстави зробити висновок, що автономія сирійських курдів побудована на інноваційній правовій системі, з точки зору міжнародного права для регіону Близького Сходу та всього міжнародного співтовариства. Однак, внутрішній розкол як всередині курдського національного руху в Сирії, так й в загальнокурдському діалозі, отримання допомоги сирійськими курдами як від США, так й Росії при одночасному збереженні фундаментальних розбіжностей між цими державами стосовно сирійського конфлікту, терористична загроза з боку ІД та тотальна залежність бойових загонів курдів від зарубіжних поставок зброї змушують автора зробити висновок, що курдам Сирії буде дуже складно продовжувати своє існування як самостійний уламок, що відколовся від роздробленої республіки. Саме тому ключовим завданням перед сирійськими курдами є збереження реально працюючої автономії в межах САР, процес державно-політичної трансформації якої залишається все ще невизначеним.

Однак, очевидно, що в разі збереження територіальної цілісності Сирія після завершення громадянської війни буде кардинально відрізнятися від Сирії до 2011 року. Саме посилена роль курдського фактору буде визначати нову політику посткризової Сирії, в якій курдам відводиться одна з головних ролей.

Ключові слова: *курди, Роджава, Демократична федерація Північної Сирії, соціальний контракт.*

До 2011 року територія сирійського Курдистану не мала чіткої демаркації, але її значення для колективної ідентичності курдів було важко переоцінити. Роджава (в перекладі з курдської мови «Де сонце заходить») була одним з історико-географічних компонентів Великого Курдистану та складалася з трьох кантонів Ефрін, Кобані і Джазіра. Протягом десятиліть політика демографічної та політичної централізації залишала курдське населення в Сирії без належного правового захисту [3]. До 2011 року кількість сирійських курдів, залишених без громадянства, складала 300 000 [4].

Інституціоналізована дискримінація доповнювалася мовчазним регіональним консенсусом на Близькому Сході з метою придушення будь-яких спроб сирійських курдів розширити власні права. Роки, що передували сирійському конфлікту 2011 року, мали особливе значення для курдів. Вони продемонстрували як нездатність центрального уряду реагувати на політичні та економічні вимоги населення, так й жорстокість під час проведення масштабних репресій. Під час загострення ситуації у березні 2004 року в м. Камішлі відбулися сутички між сирійськими силовими

структурами та курдською спільнотою. Швидкість, з якою мобілізувалася місцева громада, нагадувала динаміку перших днів арабської весни. Ці події лише загострили критичне ставлення курдів до центральної влади.

До 2011 року сирійський уряд розглядав курдів як серйозний ризик для національної безпеки. У заявах сирійського парламенту простежувалося вороже ставлення до курдів, а райони їхнього компактного проживання сприймалися як «ахіллесова п'ята» держави [10]. Курдські заклики до влади стосовно розширення політичних і культурних прав залишалися довгі роки не почутими.

Початок збройного протистояння в 2011 року в Сирії змусив курдський національний рух не тільки визначитися зі власною зовнішньою орієнтацією, а також став викликом для єдності курдської спільноти в Сирії. Протягом 2011-2015 років курдський національний рух в Сирії можна умовно розділити на два табори. Перший – це створена в жовтні 2011 року Курдська національна рада (КНР), якає альянсом 16 курдських партій сирійського походження та користується підтримкою президента Іракського Курдистану Масуда Барзані і очолюваної ним Демократичної партії Курдистану (ДПК). Цей альянс виступає за закріплення широких прав курдів в федеративній сирійській державі за аналогією з Іракським Курдистаном. Другий – це Рух Західного Курдистану за демократичне суспільство (Рух) до якого переважно примкнули прихильники військово-політичної організації «Партія демократичного союзу» (ПДС), які вважають своїм ідеологічним натхненником Абдулу Оджалана. Той факт, що ПДС сприймається в Туреччині як сирійське крило РПК [7], обумовлює насторожене, а часом і відверто вороже ставлення Анкари до цієї сили.

Одна з основних точок розбіжностей між двома таборами полягала у визначенні власних ворогів та друзів у громадянській війні. КНР з початку протистояння в Сирії в 2011 році заявила про не підтримку режиму Башара Аль-Асада. У прагненні змінити владний режим в Сирії, прихильники КНР робили ставку на співробітництво з Сирійською національною радою, парасольковою групою опозиційних сирійських партій, що базується в м. Стамбул.

З іншого боку, Рух, хоча із самого початку громадянської війни закликав до зміни режиму, проте критично ставився до ідеї зовнішнього втручання та співробітництва з сирійською опозицією. Пропонуючи «третю лінію» в рамках сирійського конфлікту, прихильники цього сценарію розвитку подій зосереджувалися на самозахисті та приматі ненасильницьких рішень.

Більшість лідерів курдських партій з обох таборів схилилася до ідеї формування курдської автономії в Сирії. Лідери сирійських курдів неодноразово підкреслювали, що не є сепаратистами і прагнуть зберегти цілісність своєї країни. Вони заявляли про підтримку формування будь-якого уряду в Дамаску при гарантії закріплення в новій конституції прав і свобод курдського етносу: надання статусу автономії або суб'єкта федерації для регіону компактного проживання курдів; пропорційного представництва курдів в центральних органах влади; надання курдській мові статусу другої державної або мови регіонального спілкування тощо.

Орієнтація курдської спільноти Сирії на збереження територіальної цілісності держави була зумовлена зміною у ставленні до них як з боку уряду, так й опозиції. З самого початку сирійської кризи Башар аль-Асад взяв курс на зближення з курдами. Зокрема, вже в квітні 2011 року Президент ухвалив указ про надання сирійського громадянства курдам, які проживають в північно-східній провінції Ал-Хасака. Тим самим курдам був наданий сигнал про готовність режиму йти шляхом подальшого розширення їхніх прав у напрямку автономії.

З іншого боку, небажання сирійської опозиції обговорювати питання курдської автономії з самого початку гальмувало процес встановлення діалогу між силами. Незважаючи на спроби опозиції залучитися підтримкою курдів (обрання на посаду керівника головного органу опозиції Сирійської національної ради (СНР) етнічного курда Абдель Сейда), очікування щодо приєднання курдів до табору опозиціонерів на початку збройного конфлікту в Сирії були марними. 9 листопада 2012 року Абдель Сейд залишив свою посаду, а представники курдських партій проігнорували саміт сирійської опозиції, що відбувся в турецькому місті Анталія наприкінці травня 2011 року, аргументуючи це тим, що будь-яка подібна зустріч лише зашкодить курдському населенню Сирії, оскільки Туреччина жорстко і систематично придушує будь-які політичні та соціальні прагнення розширити свої права курдів. Представник курдської партії лівих Салех Кадо заявив, що курди, які проживають в Сирії, категорично не довіряють Туреччині, що і стало причиною бойкоту саміту [1, с. 89].

Ставлення сирійських курдів до опозиції стало ще більш критичним після 31 березня 2012 року, коли Сирійська національна рада прийняла Національну хартію щодо курдського питання в Сирії. Першим принципом в документі зазначено зобов'язання щодо конституційного визнання

національної ідентичності курдського народу. Окрім того, Хартія наголошувала на необхідності скасування дискримінаційної політики щодо курдів, а також підкреслювала, що нова Сирія є демократичною державою, яка дотримується принципів розподілу державної влади, верховенства права та плюралізму. І хоча прийняття цього документу є підтвердженням уваги сирійської опозиції до курдів, останні були розчаровані Хартією, адже вона не передбачала зобов'язань опозиційних сил надати автономію північним районам Сирії з компактна проживаючим там населенням курдського походження [8].

Саме тому всі пропозиції уряду або опозиції виступити на стороні одного з учасників арабського конфлікту курди відповідали відмовою. Нейтралітет забезпечив курдам можливість вже влітку 2012 року розпочати створення інститутів громадянського суспільства та органів місцевого самоуправління. З числа представників міст і районів сирійського Курдистану була сформована Народна Рада Західного Курдистану, яка взяла на себе повноваження з розробки та ухвалення законів регіону. Одними з перших актів нової влади стали закони, які ліквідували дискримінацію за національною, мовною, статевою, релігійною та соціальною ознаками, а також врегулювали сімейні відносини, зокрема були заборонені примусові шлюби, шлюби в неповнолітньому віці, багатоженство. Крім того, курдське керівництво ввело норми спадкового права, згідно з якими були представники чоловічої і жіночої статі було зрівняно тощо. Зміни торкнулися і сфери безпеки: загони народної самооборони передали функції щодо забезпечення громадської безпеки і охорони правопорядку новому органу Асаіш.

Повсюдно стали створюватися сільські, районні, міські ради, покликані впорядкувати громадське життя на місцях, було затверджено програму початкової загальної освіти курдською мовою, розпочато підготовку викладацьких кадрів, ініційовано розвиток курдської культури і мистецтва [2, с. 48-58].

У липні 2012 року дві провідні курдські політичні сили регіону – КНР і Рух за посередництвом М. Барзани підписали в місті Ербіль угоду про створення Вищої ради курдів Сирії. Ця структура була створена з метою врегулювати протиріччя між різними курдськими партіями, а також в надії на те, що до неї перейдуть функції тимчасового уряду.

Вже до кінця 2012 року в складних умовах військово-політичної обстановки курдам вдалося створити власні органи місцевого самоуправління (ради і комітети) і загони народної самооборони. До їх складу, крім курдів, увійшли представники інших етнічних і релігійних груп з числа місцевого населення.

21 липня 2013 року Вища рада курдів оголосила про затвердження Хартії соціального контракту, яка стала першою тимчасовою курдською Конституцією. Згідно з цим документом, Сирія є незалежною країною, яка має демократичний парламент і федеративну систему, а Західний Курдистан є частиною країни. Конституція складалася з 96 статей. Згідно з преамбулою Конституції, курди оголошують курдські регіони автономними та такими, що об'єднуються в дусі примирення, плюралізму та демократії, вільними від авторитаризму, мілітаризму, централізму. Конституція визнає територіальну цілісність Сирії та прагне підтримувати внутрішній та міжнародний мир.

Конституція наголошувала, що курдські кантони були створені згідно з принципом місцевого самоврядування, а стаття 12 закріплювала, що автономні регіони є частиною майбутнього децентралізованого федерального устрою в Сирії.

Конституція не оголошувала офіційною жодну з релігій кантонів. Було вирішено також обрати курдську, арабську та сирійську як офіційні мови. Столицею адміністрації самоврядування в Кантоні Джазіра є місто Камішли, де розміщується 22 міністри, в тому числі з закордонних справ, оборони та правосуддя, а також голови кожної з місцевих урядів кантону.

Окрема увага в Конституції приділена оголошенню «соціального контракту», який встановив демократичну автономію для забезпечення соціальної справедливості. На підставі «соціального контракту» курдські кантони входять до складу Сирійської держави, а мешканці кантону Джазіра включають курдів, арабів, ассирійців, вірмен та чеченців, а також азидів, мусульман та християн.

З огляду на те, що прийняття Хартії соціального контракту було переважно результатом зусиль ПДС, з 2013 року відзначається зростання внутрішніх протиріч між курдськими політичними силами через небажання КНР і ПДС поступитися власними амбіціями в боротьбі за владу та контроль над територією, де компактна проживали сирійські курди.

Розкол курдських партій стався у другій половині 2013 року, коли КНР увійшла до складу головної групи зовнішньої сирійської опозиції – Національної коаліції опозиційних і революційних

сил (НКОРС). Лідер ПДС Салех Муслім не підтримав це рішення, наполягаючи на тому, що курди повинні самостійно відстоювати свої позиції. Однак, йому не вдалося домогтися, щоб курди на міжнародній конференції з питань сирійського конфлікту «Женева-2» в січні-квітні 2014 року були представлені окремою делегацією. Курдські інтереси на переговорах представляла НКОРС. Така ж ситуація мала місце і на «Женеві-3» [2, с. 48-58].

Всі перераховані вище проблеми і труднощі не змогли змусити курдські політичні сили в Сирії відмовитися від ідеї створення автономії, а місце провідною курдської політичної сили Сирії впевнено зайняла ПДС.

Керуючись принципами «соціального контракту», ПДС проголосила про створення адміністрації самоврядування «Роджава» в січні 2014 року напередодні другої Женевської Конференції (21 січня 2014 р.)

Спостерігаючи успіхи ПДС, вже в середині 2014 року в самій КНР почався розкол. Частина партій перейшла на сторону ПДС, яка поставила перед собою завдання об'єднати якомога більше політичних сил сирійського Курдистану в єдиний блок. Її зусилля увінчалися успіхом і 22 жовтня 2014 року після 9-денних переговорів між громадською платформою ПДС – Рухом Західного Курдистану за демократичне суспільство і КНР було підписано Духокську угоду. Згідно з Угодою, КНР та ПДС домовилися створити спільну політичну та військову адміністрацію для трьох курдських кантонів в Сирії: Кобані, Ефрін і Джазіра [5, с. 8]. Цей документ поклав початок визнанню кантональної системи управління в Сирійському Курдистані і надав КНР можливість на рівних з ПДС брати участь у громадському та політичному житті регіону.

Події 2014 року підтвердили ключову роль ПДС в консолідації курдських політичних сил. 16 лютого 2015 року в м. Камішлі Рух Західного Курдистану за демократичне суспільство зробив спробу перейняти ініціативу не тільки в консолідації сирійських курдів, а й в процесі вирішення сирійського конфлікту. Рух Західного Курдистану за демократичне суспільство представив власний план врегулювання конфлікту в Сирії [9].

Для того, щоб зупинити сирійське кровопролиття і припинити фрагментацію, яка позбавляє енергії сирійське суспільство, Рух закликав до розбудови демократичної Сирії на основі єдності у різноманітті та взаємоповазі серед усіх основних народів. Рух запропонував розробити дорожню карту для вирішення сирійського конфлікту на основі демократії, справедливості, рівності.

На думку Руху, вирішення сирійського конфлікту повинно будуватися на таких принципах: перехід від авторитарної, націоналістичної та шовіністичної структури до децентралізованої демократичної системи, побудованої на принципі самоврядування; боротьба з салафістськими джихадистськими групами; єдність сирійського народу; повага до різноманітності сирійської спільноти з усіма її народами.

Рух закликав усі політичні сили Сирії здійснити такі кроки; виробити план мирного та демократичного вирішення та обговорити його з усіма політичними силами, які його підтримують; сформувати максимально можливу групу цих політичних сил і провести розширену зустріч серед представників; провести Сирійську національну конференцію, що буде фінансуватися Організацією Об'єднаних Націй, в якій візьмуть участь всі політичні сили, які вірять у мирне врегулювання, включаючи організації громадянського суспільства та громадські діячі; сформувати комітет для розробки сирійської демократичної конституції.

16-17 березня 2016 року понад 30 політичних партій північної частині Сирії провели з'їзд в місті Румейлан, де прийняли Заключну декларацію [6], в якій офіційно оголосили про створення Демократичної федерації Північної Сирії. Учасники з'їзду наголосили, що північний федеративний район залишиться невід'ємною частиною Сирії і стане зразком децентралізованої, плюралістичної демократичної влади. У сферу компетенції Демократичної федерації Північної Сирії входитимуть питання економіки, оборони і безпеки.

Згідно із Заключною декларацією, Демократична федерація Північної Сирії буде дотримуватися резолюцій ООН щодо прав людини. Декларація також окремо наголошує на свободі жінок, які повинні бути представлені на всіх рівнях та у всіх сферах життя та мати право на рівну участь у вирішенні соціальних та політичних питань.

Стаття 9 Заключної декларації підкреслює, що метою створення Демократичної федерації Північної Сирії на регіональному рівні є досягнення демократичного союзу між усіма народами Близького Сходу в політичній, економічній, культурній та соціальній сферах та вихід за межі національних державних кордонів для створення безпечного життя для всіх.

Зі створенням Демократичної федерації Північної Сирії продовжився процес конституційного оформлення ново проголошеного державного утворення.

Одразу ж після з'їзду в місті Румейлан було прийнято рішення про перегляд Хартії соціального контракту – тимчасової Конституції Роджави та 29 грудня 2016 року було затверджено текст нової Конституції під назвою «Соціальний контракт Демократичної федерації Північної Сирії», яка має необмежену часом дію.

Преамбула Конституції 2016 року містить невичерпний перелік різних географічних, етнічних та релігійних ідентичностей, що проживають на території Демократичної федерації Північної Сирії, а саме «курди, араби, туркмени, вірмени, чеченці, мусульмани, християни, езиди та інші». Це відрізняє новий документ від версії 2014 року, в якій перераховано тільки окремі групи населення за етнічною ознакою. Нова Конституція також не містить жодної згадки про територіальну цілісність Сирії, на відміну від Хартії соціального контракту 2014 року, що неодноразово підкреслює, що статус автономії не створює загрози для сирійської держави як цілісного утворення.

Перші 10 статей нової Конституції визначають основу співіснування різних етнічних, релігійних та національних груп у межах автономного регіону. Статті 10-13 стосуються екології, захисту навколишнього середовища та сталого розвитку. Статті з 14 по 17 встановлюють гендерну рівність та сприяють участі жінок у всіх сферах життя: в сім'ї, а також в політичному, соціальному та культурному житті. Стаття 18 наголошує на заохоченні ролі молоді у демократичному житті суспільства. Статті 20-40 стосуються громадянських та політичних прав, включаючи заборону на смертну кару і катування, право на самовизначення та принцип недискримінації, зокрема жінок та молоді. Статті 40-54 стосуються економічних та соціальних прав. Остання частина нової Конституції регулює інституційні засади Північної Сирії [11].

Участь у демократичному процесі гарантується багаторівневою системою представництва, яка складається з комун, народної ради громади, народної ради округу та народної ради Роджави. Кожен рівень обирає співпрезидентів для прийняття рішень на рівні місцевої громади та делегатів, які представляють їх на вищому адміністративному рівні. Вся система ґрунтується на принципах народної участі та федералізму.

У розпал збройного конфлікту в Сирії важко передбачити сценарії подальшого розвитку подій в політичній системі Роджави. З одного боку, місцева адміністрація досягла певної стабільності в регіоні. З іншого боку, Демократична федерація Північної Сирії залишається вразливою до позиції як уряду, так й опозиції.

Офіційний уряд Сирії застеріг проти будь-якої спроби підірвати єдність Сирії і територіальну цілісність країни. Водночас, прагнення Башар аль-Асада-факто посилити свою легітимність в очах інших сирійських повстанських сил, які скептично ставляться до співіснування Роджави та центрального уряду, підштовхує останніх домовлятися з Демократичною федерацією Північної Сирії.

Сирійська опозиція зайняла більш жорстку позицію та назвала створення федеративного регіону на півночі країни незаконним. Проти утворення нових територіально-адміністративних структур в Сирії виступила також і Анкара, яка побоюється, що приклад сирійських курдів надихне курдське населення Туреччини, що мешкає на кордоні з Сирією, та, в свою чергу перетвориться на загрозу її територіальній цілісності.

Проте основним викликом для Демократичної федерації Північної Сирії залишається недопущення її представників до Женевських мирних переговорів щодо врегулювання конфлікту в Сирії. Переговори є основним міжнародним форумом, на якому сторони сирійського конфлікту (серед яких сирійський уряд, Туреччина та різні групи повстанців) можуть обговорити питання, що викликають спільну стурбованість. Спеціальний посланник ООН в Сирії Стаффан де Містура на прохання Туреччини, а також інших сирійських опозиційних угруповань виключив Роджаву зі списку учасників переговорного процесу. Включення Демократичної федерації Північної Сирії до міжнародного форуму зміцнило б позиції курдської адміністрації як амбітної моделі управління мультикультурним суспільством.

Успіхи в боротьбі проти терористичних організацій, встановлення контролю над курдськими анклавами та активна взаємодія зі світовими лідерами дають надію, що курдам Сирії вдасться зберегти реально працюючу автономію в межах САР. Соціальний контракт Демократичної федерації Північної Сирії є інноваційною правовою системою, з точки зору міжнародного права для регіону Близького Сходу та всього міжнародного співтовариства. Політичний успіх Роджави в значній мірі залежить від розвитку ситуації в сирійському збройному конфлікті. Однак, створення такої моделі в умовах громадянської війни є унікальним досвідом управління демократичним та багатокультурним суспільством для всієї міжнародної спільноти.

Бібліографічний список:

1. Гринин Л. Е., Исаев Л. М., Коротаев А. В. Революции и нестабильность на Ближнем Востоке. – Волгоград: Учитель, 2016. – 384 с.
2. Иванов С. Сирийские курды в борьбе за свои права и свободы // Мировая экономика и международные отношения. – 2016. – Том 60. – № 9. – С. 48–58. URL: https://www.imemo.ru/files/File/magazines/meimo/09_2016/4858_Ivanov_09_2016.pdf (дата звернення: 06.03.2018).
3. Alssopp, H. The Kurds of Syria, London: I.B. Tauris, 2014. 137 p.
4. Lynch, M. And Ali, P. (2006), Buried Alive: Stateless Kurds in Syria, Refugees International report, January 2006. URL: <http://www.refworld.org/docid/47a6eba80.html> (дата звернення: 01.03.2018).
5. Dalay G. Report Kurdish politics amid the fight against the ISIS Can a common cause surmount old rivalries? AlJazeeraCenterforStudies, 2016. – P.8 URL: <http://studies.aljazeera.net/mritems/Documents/2016/2/7/2016278556374734Kurdish-against-ISIS.pdf> (дата звернення: 01.03.2018).
6. Final Declaration of the Rojava-Northern Syria Democratic Federal System Constituent Assembly, March 17, 2016. URL: <https://ypginternational.blackblogs.org/2016/07/01/final-declaration-of-the-rojava-northern-syria-democratic-federal-system-constituent-assembly/> (дата звернення: 02.03.2018)
7. Ghadi Sary Kurdish Self-governance in Syria: Survival and Ambition. Middle East and North Africa Programme, September 2016. URL: <https://syria.chathamhouse.org/assets/documents/2016-09-15-kurdish-self-governance-syria-sary.pdf> (дата звернення: 22.03.2018)
8. Proposal for the establishment of a Kurdish region in Syria Kurd Watch, August 2013. URL: http://kurdwatch.org/pdf/KurdWatch_R001_en_KurdischeRegion.pdf (дата звернення: 22.03.2018).
9. The Project of a Democratic Syria, Qamishlo, February 16, 2015. URL: <https://peaceinkurdistancampaign.com/resources/rojava/the-project-of-a-democratic-syria/> (дата звернення: 12.04.2018)
10. Shindy, I. Interview with Omar Oussi. Syrian parliament report, June 20, 2012. URL: <http://parliament.gov.sy/arabic/eindex.php?node=5533&cat=2443&nid=2443&print=1> (дата звернення: 22.03.2018)
11. Social Contract of the Democratic Federalism of Northern Syria, December 2016. URL: <http://vvanwilgenburg.blogspot.com/2017/03/social-contract-of-democratic.html> (дата звернення: 22.03.2018)

Najat Serousht. Development of Kurdish national consciousness in conditions of Syrian armed conflict

The article analyzes the influence of the armed conflict in Syria on the development of the Kurdish national consciousness. A particular attention is paid to determining the preconditions and challenges faced by the Syrian Kurds in the process of designing their own autonomy. Thus, the author stressed that the beginning of the armed conflict in Syria, on the one hand, destabilized the situation in the region, but on the other hand, opened the window of opportunity for the Syrian Kurds who suffered institutionalized discrimination before 2011. An event study in Syria in the context of an armed conflict indicates the transformation of the Syrian Kurds into one of the leading players in the fight against any force that could threaten the autonomy of their country in the north, the Democratic Federation of Northern Syria, built on the principles of a social contract. The content analysis of the temporary (Charter of Social Contract) and the permanent Constitution ("Social Contract of the Democratic Federation of Northern Syria") of Rojava gives grounds to conclude that the autonomy of the Syrian Kurds is based on the innovative legal system, from the point of view of international law and the entire international community. However, the internal split, both within the Kurdish national movement in Syria and in the entire Kurdish dialogue, assistance given to the Syrian Kurds from both the United States and Russia with the fundamental differences between these states regarding the Syrian conflict, the terrorist threat from the IS and the total dependence of Kurdish combatants on external supplies of weapons made the author to conclude that it will be very difficult for the Kurds of Syria to continue their existence as an independent fragment that splits off the fragmented republic. That is why the key task for the Syrian Kurds is to preserve a truly working autonomy within Syria, which is still undergoing the process of political transformation.

However, it is obvious that in case of preservation of territorial integrity, Syria after the end of the civil war will be radically different from Syria before 2011. It is the enhanced role of the Kurdish factor that will determine the new policy of post-crisis Syria, in which the Kurds are given one of the main roles.

Key words: Kurds, Rojava, Democratic Federation of Northern Syria, social contract.